



Теорія і методика навчання

УДК 378.091.31-059.1:796.01-047.22

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18945626>

Розвиток соціально-емоційної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах персоналізованого навчання

Беззуб Андрій Олександрович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,

Харківський національний педагогічний університет

імені Г.С.Сковороди,

вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-5343-2104>

Дрозд Максим Петрович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Харківського національного педагогічного університету

імені Г.С.Сковороди,

вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна

<https://orcid.org/0009-0006-4658-3995>

Ялліна Вікторія Леонідівна,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та

інноваційної педагогіки,

Харківський національний педагогічний університет

імені Г.С.Сковороди,

вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна

<http://orcid.org/0000-0001-9987-8021>



Прийнято: 12.02.2026 | Опубліковано: 28.02.2026

***Анотація:** Мета статті полягає в обґрунтуванні особливостей розвитку соціально-емоційної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах персоналізованого навчання як важливого чинника їхньої професійної успішності.*

***Методи.** У статті використано системний підхід до вивчення особливостей формування соціально-емоційної компетентності у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Матеріалами для дослідження слугували наукові публікації з проблем соціально-емоційного навчання, персоналізації освітнього процесу, професійної підготовки фахівців фізичної культури і спорту, нормативно-освітні документи та аналітичні джерела. Методологічну основу становили методи логічного узагальнення, контент-аналізу та порівняння, що дали змогу виявити сучасні підходи до трактування соціально-емоційної компетентності та визначити педагогічні умови її формування в умовах персоналізованого навчання.*

***Результати.** У статті розкрито сутність соціально-емоційної компетентності як складової професійної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Проаналізовано наукові підходи до визначення поняття «соціально-емоційна компетентність» та узагальнено її структурні компоненти у контексті професійної підготовки. Персоналізація освітнього процесу передбачає врахування індивідуальних освітніх потреб, особистісних ресурсів, емоційного досвіду та професійних запитів здобувачів вищої освіти, що створює умови для усвідомленого розвитку емоційної саморегуляції, соціальної відповідальності та рефлексивної позиції майбутнього фахівця. Показано, що впровадження тренінгів емоційного інтелекту, командних завдань, ділових ігор, ситуаційного моделювання, рефлексивних практик і цифрових освітніх інструментів у персоналізованому навчанні сприяє*



цілеспрямованому розвитку соціально-емоційної компетентності як базового компонента професійної підготовки.

Висновки. Підтверджено, що розвиток соціально-емоційної компетентності є ключовим чинником професійної успішності та конкурентоспроможності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах персоналізованого навчання. Реалізація індивідуальних освітніх траєкторій створює сприятливі умови для формування емпатії, емоційної стійкості, відповідальності та культури професійної взаємодії.

Ключові слова: соціально-емоційна компетентність, персоналізоване навчання, фахівці фізичної культури і спорту, професійна підготовка, емоційний інтелект, рефлексія, професійна взаємодія.

Development of social and emotional competence of future specialists in physical culture and sports under conditions of personalized learning

Bezzub Andrii

postgraduate student of the Department of the
Educology and Innovative Pedagogy, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical
University, 29 Alchevskykh St,
Kharkiv, 61002, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-5343-2104>

Drozd Maksym

postgraduate student of the Department of the
Educology and Innovative Pedagogy, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical
University, 29 Alchevskykh St,
Kharkiv, 61002, Ukraine

<https://orcid.org/0009-0006-4658-3995>



Viktoriia Yallina

PhD in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of the Educology and Innovative Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, 29 Alchevskykh St., Kharkiv, <http://orcid.org/0000-0001-9987-8021>

Abstract: Purpose. *The purpose of the article is to substantiate the specific features of developing social and emotional competence of future specialists in physical culture and sports under conditions of personalized learning as an important factor of their professional success.*

Methods. *The research is based on the application of theoretical methods for systematizing scientific approaches to the interpretation of the concept of social and emotional competence, analyzing its structure, and generalizing pedagogical conditions within professional training.*

Results. *The article reveals the essence of social and emotional competence as a component of professional competence of future specialists in physical culture and sports. Scientific approaches to defining the concept of “social and emotional competence” are analyzed, and its structural components are generalized in the context of professional training. Personalization of the educational process involves taking into account the individual learning needs, personal resources, emotional experience, and professional demands of higher education students, thereby creating conditions for the conscious development of emotional self-regulation, social responsibility, and a reflective position of the future specialist. It is shown that the implementation of emotional intelligence training, teamwork, business games, situational modeling, reflective practices, and digital educational tools within personalized learning contributes to the purposeful development of social and emotional competence as a basic component of professional training.*



***Conclusions.** It is confirmed that the development of social and emotional competence is a key factor of professional success and competitiveness of future specialists in physical culture and sports under conditions of personalized learning. The implementation of individual educational trajectories creates favorable conditions for the formation of empathy, emotional resilience, responsibility, and culture of professional interaction.*

***Keywords:** social and emotional competence, personalized learning, specialists in physical culture and sports, professional training, emotional intelligence, reflection, professional interaction.*

Постановка проблеми. Сьогодні вимоги до професійної діяльності майбутніх фахівців фізичної культури та спорту виходять за рамки демонстрації професійної компетентності та стосуються соціальної та емоційної компетентності. Зазначені компетентності є необхідними для ефективного розв'язання різноманітних педагогічних і тренерських ситуацій, зокрема врегулювання конфліктів у навчально-тренувальному процесі, подолання труднощів у навчанні та спортивній підготовці, сприяння інклюзії, а також реалізації функцій планування та організації діяльності. Крім того успішне виконання професійних функцій фахівцем безпосередньо залежить від його вміння володіти своїми емоціями та розуміти їх, проявляти емпатію, оцінювати емоційний стан вихованців та колег та адекватно на нього реагувати. Водночас традиційні підходи до професійної підготовки не завжди забезпечують цілеспрямований і системний розвиток зазначеної компетентності.

У контексті глобальних освітніх трансформацій все більшої актуальності набуває персоналізоване навчання, яке передбачає врахування індивідуальних освітніх траєкторій, стилів навчання та психологічних особливостей здобувачів. Саме така модель здатна створити умови для цілеспрямованого розвитку соціально-емоційної компетентності, що у свою чергу сприятиме підвищенню



ефективності професійної діяльності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту.

Значний потенціал для реалізації персоналізованого навчання полягає у врахуванні індивідуальних фізичних можливостей, рівня підготовленості, мотиваційних установок та особистісних інтересів майбутніх фахівців фізичної культури та спорту. Такий підхід не лише сприяє підвищенню спортивних досягнень, а й забезпечує всебічний розвиток особистості у процесі навчальної та тренувальної діяльності. Це дозволяє сформувати унікальну траєкторію розвитку – як у сфері фізичної досконалості, так і в розбудові таких якостей, як самодисципліна, відповідальність, здатність до самоаналізу, лідерство та командна взаємодія.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній науково-педагогічній думці проблема розвитку соціально-емоційної складової професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту розглядається фрагментарно, переважно в межах досліджень психолого-педагогічної, соціально-професійної та комунікативної компетентностей [1-6]. Так, у дисертаційному дослідженні А. Чепелюк [4] обґрунтовано структуру психолого-педагогічної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури, до складу якої включено мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та особистісно-рефлексивний компоненти; особливу увагу приділено розвитку педагогічної емпатії, емоційної саморегуляції та здатності до міжособистісної взаємодії. Подібні аспекти порушуються у працях Я. Демус [5], яка аналізує соціально-психологічну компетентність педагогів фізичної культури як умову ефективної професійної діяльності та формування позитивного міжособистісного клімату. Г. Хомяк [6] у своїх дослідженнях акцентує увагу на готовності майбутніх учителів фізичної культури до створення сприятливого соціально-психологічного середовища у спортивних і навчальних



колективах, підкреслюючи значення комунікативних умінь, відповідальності та емоційної врівноваженості.

У праці науковців [7] проблема професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури розглядається крізь призму компетентнісного підходу, де поряд із фаховими знаннями й вміннями виокремлюється важливість розвитку «м'яких навичок», зокрема соціальної взаємодії та емоційної культури. Водночас аналіз зазначених досліджень засвідчує, що соціально-емоційна компетентність здебільшого не визначається як самостійний предмет наукового вивчення, а розглядається опосередковано, без системного поєднання з ідеями персоналізованого навчання як педагогічної умови її цілеспрямованого розвитку.

Паралельно з цим у міжнародних дослідженнях соціально-емоційне навчання (SEL) розглядається як самостійна освітня стратегія, що сприяє розвитку самосвідомості, взаємодії, соціальної відповідальності та командної роботи [8].

У контексті персоналізованого навчання зарубіжні дослідники [9] трактують його як педагогічний підхід, що адаптує освітній процес до індивідуальних потреб і темпу студента, стимулюючи автономію й саморегуляцію. В Україні ідеї персоналізації з'являються в практичних рекомендаціях щодо впровадження адаптивних моделей і формування оцінювання в освітній процес вищої школи в рамках проєктів Erasmus+ (SMART-PL) з фокусом на студентську суб'єктність. Окремі дослідження також розглядають вплив дистанційного навчання на формування «м'яких навичок» майбутніх фахівців фізичної культури та спорту, що є близьким за змістом до компонентів соціально-емоційної компетентності [10].

Отже, аналіз наукової літератури свідчить, що дослідження соціально-емоційної компетентності й персоналізованого навчання представлені окремими теоретичними й емпіричними працями, тоді як комплексні дослідження, що



поєднують персоналізоване навчання як педагогічну умову розвитку соціально-емоційних компетентностей у майбутніх фахівців фізичної культури і спорту, досі залишаються недостатньо розробленими.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас в традиційній моделі навчання у ЗВО часто залишається поза увагою індивідуальні особливості студентів, їхні потреби та рівень розвитку емоційно-соціальної сфери. Це призводить до фрагментарності у формуванні компетентностей, які є критично важливими для майбутніх тренерів, викладачів та організаторів спортивних заходів.

Отже, постає проблема пошуку та обґрунтування методів і технологій, які забезпечують результативний розвиток соціально-емоційної компетентності здобувачів у процесі персоналізованого навчання. Її вирішення є необхідним для підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних працювати у динамічному та соціально насиченому середовищі сучасного спорту й освіти.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). *Мета статті* полягає у обґрунтуванні особливостей розвитку соціально-емоційної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах персоналізованого навчання.

Відповідно до мети сформовано такі завдання:

1. Розкрити сутність і структуру соціально-емоційної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту на основі сучасних наукових підходів.
2. Охарактеризувати сутність персоналізованого навчання як педагогічного підходу у професійній підготовці здобувачів вищої освіти.
3. Обґрунтувати особливості розвитку соціально-емоційної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах персоналізованого навчання.



Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна система професійної підготовки фахівців фізичної культури і спорту орієнтується не лише на формування високого рівня фізичних та методичних знань, а й на розвиток особистісних якостей, які забезпечують ефективну взаємодію у професійному та соціальному середовищі. Однією з ключових складових професійної компетентності виступає соціально-емоційна компетентність, що охоплює здатність до саморегуляції, емпатії, конструктивної комунікації, управління емоціями та побудови позитивних міжособистісних відносин.

Умови сьогодення вимагають враховувати виклики соціально-емоційних потреб окремих осіб та громад. Все більше людей стикаються з необхідністю справлятися зі страхом, тривогою, стресом, невизначеністю. Важливість демонстрації емпатії та стійкості, побудови стосунків на відстані та підтримки окремих осіб та суспільств у соціально-емоційному контексті стала більш очевидною [11].

Слід також зазначити, що соціальні та емоційні компетенції набувають дедалі більшої ваги на міжнародному рівні. Так, рамкова програма ЄС щодо ключових компетенцій для навчання протягом усього життя пропонує особистісні, соціальні та навчальні компетенції, які інтегрують соціальні, емоційні та когнітивні елементи, такі як здатність рефлексувати над собою, співпереживати та конструктивно працювати з іншими, підтримувати своє фізичне та емоційне благополуччя, а також підтримувати фізичне та психічне здоров'я [12]. Зокрема, у документі ОЕСР визначено роль соціальних та емоційних компетенцій, що включають емоційну регуляцію, співпрацю, відкритість та взаємодію з іншими, в адаптації та взаємодії людей з їхнім оточенням, включаючи дім, школу та роботу. Крім того, в ньому зазначено, що діти та молодь повинні розвивати та засвоювати моральні та просоціальні принципи та саморегуляторні навички та поведінку, такі як емпатія, чесність та справедливе ставлення до інших [13].



Теоретичні засади соціально-емоційного навчання були обґрунтовані М. Еліасом у праці «Promoting Social and Emotional Learning» (1997 р.), де соціально-емоційна компетентність визначається як здатність розуміти, керувати й конструктивно виражати емоції задля ефективного розв'язання життєвих завдань [14].

Вагомий внесок у структурування цієї компетентності здійснила Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning, яка виокремила п'ять взаємопов'язаних компонентів: самосвідомість, самокерування, соціальну свідомість, навички взаємовідносин і відповідальне прийняття рішень [15]. У дослідженнях П. Дженнінгс і М. Грінберга доведено, що розвинена соціально-емоційна компетентність педагога позитивно впливає на психологічний клімат у колективі та професійну ефективність. Крім того, педагоги з розвиненими соціальними та емоційними компетенціями є соціально свідомими. Вони розуміють емоції інших та прагнуть встановлювати та підтримувати стосунки, демонструють просоціальні цінності та піклуються про вплив своїх рішень на благополуччя інших [16].

Вчені М. Хен та М. Горошіт [17] запропонували ідею ширшої сфери соціальної та емоційної компетентності фахівців, підкреслюючи необхідність підвищення здатності регулювати свої емоції. Науковцями [18] зазначено, що цю компетентність можна набути протягом усього життя, застосовуючи знання, ставлення та риси особистості на практиці.

Аналіз науково-педагогічної літератури показав, що загалом можна виділити дев'ять вимірів соціально-емоційної компетентності [19; 20]: асертивність, самоефективність, автономія, емоційна усвідомленість, емоційний вираз, емпатія, оптимізм, просоціальність та емоційна регуляція.

Варто зауважити, що соціально-емоційна компетентність є важливим ресурсом професійного успіху у діяльності фахівців фізичної культури та спорту, оскільки їхня робота безпосередньо пов'язана з регулярною міжособистісною



взаємодією, емоційною підтримкою студентів та спортсменів, а також побудовою співробітництва всередині командних структур. Разом з тим аналіз практики професійної підготовки показує, що формування соціально-емоційної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури та спорту найчастіше носить стихійний характер і не виділяється як самостійна педагогічна мета. Домінування традиційних, уніфікованих форм та методів навчання обмежує можливості обліку індивідуальних особливостей студентів, їх емоційного досвіду, рівня рефлексії та особистісних ресурсів. У цьому контексті персоналізоване навчання виступає дієвим педагогічним механізмом для розвитку соціально-емоційної компетентності.

Персоналізоване навчання у ЗВО є сучасним педагогічним підходом, що виходить за межі традиційної трансляції знань і орієнтується на індивідуальний навчальний шлях кожного здобувача освіти. Воно передбачає врахування індивідуальних можливостей, інтересів, стилів навчання та професійних прагнень студентів, забезпечуючи варіативність змісту, темпу та форм освітньої діяльності задля максимально ефективного розвитку особистості. Українські дослідники [21] наголошують, що персоналізоване навчання створює умови для формування професійних інтересів та вибору оптимального змісту й ритму опанування навчального матеріалу, що є важливим у контексті компетентнісної парадигми вищої освіти. Таке навчання передбачає не лише адаптацію змісту, а й активну участь здобувача у конструюванні власної освітньої траєкторії, що сприяє розвитку автономії, самоорганізації та відповідальності. У професійній підготовці персоналізований підхід виступає засобом інтеграції рефлексивних, саморегулятивних і мотиваційних компонентів, які посилюють здатність студента до критичного мислення і самостійного прийняття рішень.

Також слід відзначити, що розробка персоналізованих освітніх траєкторій у процесі вивчення педагогічних дисциплін дозволяє інтегрувати завдання соціально-емоційного розвитку в індивідуальний навчальний маршрут кожного



студента. Використання варіативних навчальних матеріалів, адаптивних завдань, рефлексивних вправ і ситуацій педагогічного вибору сприяє розвитку емпатії, відповідальної поведінки, етичного мислення та навичок конструктивної міжособистісної взаємодії.

Розвиток соціально-емоційної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах персоналізованого навчання забезпечується цілеспрямованим поєднанням індивідуалізованих, інтерактивних, рефлексивних і цифрових педагогічних технологій. Відповідно до структури соціально-емоційної компетентності, такі технології мають бути спрямовані на розвиток самосвідомості, саморегуляції, соціальної свідомості, навичок взаємовідносин та відповідального прийняття рішень.

Ключовим механізмом персоналізації виступає технологія індивідуальної освітньої траєкторії, що передбачає спільне планування освітнього маршруту студентом і наставником з урахуванням його професійних інтересів, попереднього досвіду, рівня підготовленості та особистісних ресурсів. Такий підхід забезпечує розвиток автономії, відповідальності за результати навчання та здатності до саморефлексії. Варіативність завдань, гнучкість темпу опанування матеріалу та можливість вибору форм діяльності сприяють формуванню навичок самокерування й емоційної саморегуляції.

Важливе значення мають рефлексивні технології, зокрема ведення щоденників професійного зростання, створення портфоліо, застосування методів самооцінювання та взаємооцінювання, організація рефлексивних семінарів. Вони стимулюють усвідомлення власних емоційних реакцій, аналіз міжособистісної взаємодії та осмислення професійного досвіду. Систематичне включення рефлексивних практик у персоналізований навчальний процес сприяє розвитку емоційної зрілості, здатності до емпатії та відповідального прийняття рішень.



Ефективними є також тренінгові та інтерактивні технології, що передбачають моделювання професійних ситуацій, рольові та ділові ігри, кейс-метод, командні проекти. Такі форми роботи створюють умови для безпечного відпрацювання навичок конструктивної комунікації, управління емоціями в умовах стресу та розвитку просоціальної поведінки. У сфері фізичної культури і спорту групові й командні форми роботи є природним середовищем професійної соціалізації, що дозволяє інтегрувати соціально-емоційний розвиток у практичну підготовку.

Особливу роль у персоналізованому навчанні відіграють коучингові та менторські технології, засновані на партнерській взаємодії викладача і студента. Індивідуальний супровід, систематичний зворотний зв'язок і підтримка професійного самовизначення сприяють підвищенню самоефективності, формуванню внутрішньої мотивації та розвитку емоційної стійкості.

Цифрові та адаптивні технології розширюють можливості персоналізації освітнього процесу. Використання навчальних платформ, інструментів освітньої аналітики та адаптивних онлайн-середовищ дозволяє здійснювати моніторинг навчальних досягнень і рівня залученості здобувачів, своєчасно коригувати зміст і форми роботи відповідно до їхніх індивідуальних потреб. Інтеграція цифрових інструментів сприяє розвитку самостійності, навичок самоорганізації та рефлексивності, що є важливими складовими соціально-емоційної компетентності. Особливого значення в цьому контексті набувають можливості штучного інтелекту, які забезпечують адаптацію змісту навчання, темпу засвоєння матеріалу та форм зворотного зв'язку до індивідуальних потреб здобувачів освіти. Інтелектуальні системи можуть використовуватися для моделювання педагогічних ситуацій, аналізу поведінкових реакцій, розвитку емоційної обізнаності та формування навичок рефлексії.



Отже, особливостями розвитку соціально-емоційної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах персоналізованого навчання є:

1. *Індивідуалізація освітньої траєкторії*, що сприяє розвитку саморефлексії та саморегуляції.
2. *Партнерська взаємодія наставника і здобувача*, яка формує довіру, емпатію та відповідальність.
3. *Інтеграція рефлексивних і тренінгових методів*, спрямованих на усвідомлення емоційних станів і розвиток соціальної чутливості.
4. *Застосування групових і командних форм роботи*, що створюють природне середовище для формування навичок співпраці.
5. *Використання цифрових інструментів і технологій штучного інтелекту*, які забезпечують адаптивність змісту, моніторинг емоційної залученості та персоналізований зворотний зв'язок.

Комплексне застосування технології індивідуальної освітньої траєкторії, рефлексивних, тренінгових, коучингових і цифрових методів створює цілісну педагогічну систему, у межах якої соціально-емоційний розвиток студентів стає інтегрованим компонентом професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах персоналізованого навчання.

Висновки. Отже, соціально-емоційна компетентність майбутніх фахівців фізичної культури і спорту є важливим складником їхньої професійної готовності, оскільки забезпечує здатність усвідомлювати, розпізнавати та регулювати власні емоції й емоційні стани інших учасників освітньо-спортивного процесу. Її сформованість сприяє зниженню рівня тривожності, розвитку стресостійкості, підтримці психоемоційного комфорту та конструктивному розв'язанню міжособистісних і командних конфліктів у професійній діяльності. При цьому персоналізоване навчання у ЗВО створює сприятливі умови для розвитку соціально-емоційної компетентності, оскільки



орієнтується на індивідуальні потреби, емоційний досвід і мотивацію здобувачів вищої освіти. Поєднання персоналізованого навчання, цифрових технологій і можливостей штучного інтелекту в підготовці майбутніх фахівців фізичної культури і спорту сприяє створенню підтримувального освітнього середовища, яке компенсує дефіцит безпосередньої міжособистісної взаємодії та сприяє розвитку соціально-емоційної компетентності.

Список використаних джерел

1. Башкір О.І., Пен Ч. Місце соціально-емоційних навичок у професійній діяльності викладача мистецьких дисциплін. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)*, 2025. (4), 9–16. <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2024-PP-4-9-16>
2. Коновалов О.Ю., Ларіна Е.В., Юдько А.М. Розвиток емоційного інтелекту як ключового чинника адаптації здобувачів освіти до умов сьогодення. *Інклюзія і суспільство*. Вип. 3(8). 2024. С. 41-48. <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2024-3-6>
3. Башкір О.І., Коваленко О.А., Юдько, А.М. Соціально-громадянська компетентність майбутніх педагогічних працівників мистецьких дисциплін. *Педагогічна Академія: наукові записки*, 2025. (19). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15778408>
4. Чепелюк А.В. Формування психолого-педагогічної компетентності майбутнього вчителя фізичної культури у вищому навчальному закладі : автореф. дис ... канд. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький : Нац. акад. Держ. прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, 2014 . 20 с.
5. Демус Я.В. Соціально-психологічна компетентність ментора у галузі фізичної культури . *Імідж сучасного педагога*, 2023. № 2 (197), 37–41. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2\(197\)-37-41](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-2(197)-37-41)



6. Хомяк Г. Компетентність майбутніх учителів фізичної культури у створенні позитивного соціально-психологічного клімату в спортивній команді. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*, 2023. № 2, 58–66. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.2.2023.282463>
7. Пальчук М., Трачук С., Дедух М., Голобородько М. Характеристика готовності майбутніх учителів фізичної культури до реалізації компетентнісного підходу в умовах нової української школи. *Sport Science Spectrum*, 2025. 2, 25-31. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-2-4>
8. Sindiani M., Schroeder H.B., Dunsky A. Social-emotional learning in physical education classes at elementary schools. *Front. Psychol.* 2025. doi:10.3389/fpsyg.2025.1499240
9. Peng H., Ma S., Spector J.M. Personalized adaptive learning: an emerging pedagogical approach enabled by a smart learning environment. *Smart Learn. Environ.* 2019. 6, 9. <https://doi.org/10.1186/s40561-019-0089-y>
10. Паламар Б.І., Желанова В.В., Леонтьєва І.В., Паламар С.П., Кошарна Н.В., Петрик Л.В., Михайліченко М.О. Упровадження соціально-емоційного навчання в сучасному університеті: вихід за межі академічного навчання. *Клінічна та профілактична медицина*, 2024. (7), 95-102. <https://doi.org/10.31612/2616-4868.7.2024.12>
11. CASEL. What is SEL? 2020. <https://casel.org/what-is-sel/>
12. Cefai C.; Bartolo P. A., Cavioni. V, Downes, P. Strengthening Social and Emotional Education as a core curricular area across the EU. A review of the international evidence, NESET II report, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018. doi: 10.2766/664439
13. OECD Future of Education and Skills 2030. OECD Learning Compass 2030. A Series of Concept Notes. 2019. <https://www.oecd.org/education/2030-project/>
14. Elias M. J., Zins, J. E., Weissberg, R. P., Frey, K. S., Greenberg, M. T., Haynes, N. M., Shriver, T. P. Promoting social and emotional learning: Guidelines for



educators. Association for Supervision and Curriculum Development ASCD: Alexandria, VA, USA, 1997. pp. 1-164.

15. CASEL Framework. <https://casel.org/sel-framework/>.

16. Jennings P. A., Greenberg M. T. The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research*, 2009. 79 (1): 491-525. <https://doi.org/10.3102/0034654308325693>

17. Hen M., Goroshit M. Social-emotional competencies among teachers: An examination of interrelationships. 2016. *Cogent Education*, 3(1), 1151996. <https://doi.org/10.1080/2331186x.2016.1151996>

18. Carmen R.-G., Olga B.-G., Beatriz M. Socio-Emotional Competence and Self-Efficacy of Future Secondary School Teachers. *Education Sciences*, 2022. 12(3), 161. <https://doi.org/10.3390/educsci12030161>

19. Bar-On R. Emotional Quotient Inventory (EQ-i): Technical Manual. Toronto, Canada: Multi-Health Systems. 1997. 216 p.

20. Saarni C. Emotional Competence: A Developmental Perspective. In: Bar-On, R. and Parker, J.D.A., Eds., *The Handbook of Emotional Intelligence: Theory, Development, Assessment, and Application at Home, School, and in the Workplace*, Jossey-Bass, 2000. 68-91.

21. Bilyakovska, O., Horuk, N., Kukharsky, V. Personalized Learning in the Context of a Competence-Based Paradigm of Higher Education. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*, 2025. (19), 27-36. <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2025-19-27-36>